Our Write Us Today
ADVERTISING RATES are REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: CHelsea 3—1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ZA 2c NA DAN DOBIVATE "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA SVOJ DOM (izvzemši nedelj in praznikov).
ZA $6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

No. 99. — Štev. 99. NEW YORK, SATURDAY, APRIL 27, 1940 — SOBOTA, 27. APRILA, 1940 Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

SLOVENSKA MLADINA PROTI ITALIJI

Slovenci zahtevajo vrnitev Trsta in Goriške

(V sedanjem času moramo vsa poročila vzeti zelo previdno, ker je težko ločiti med propagando in resničnimi poročili.)

RIM, Italija, 27. aprila. — List "Giornale d'Italia" na dolgo piše o razglasu, ki so ga izdali v Ljubljani slovenski narodnjaki in v katerem ostro napadajo Italijo in Nemčijo. Nemški in italjanski konzul v Ljubljani sta proti temu ostro protestirala.

Razglas, ki je bil podpisan z "Mladina ogroženega naroda", je bil izročen potovalni gledališki družbi Comedie Francaise. Ko razglas govori o "umazanih valovih fašističnega in komunističnega barbarizma", skončuje s pozivom:

"Zahtevamo vrnitev Trsta, Goriške, Istre in Koroške. Ponesite izraze teh narodnih aspiracij v vašo veliko deželo."

* * *

ITALJANSKO ČASOPISJE ZAVRAČA OBDOLŽBE DA ITALIJA OGROŽA BALKANSKE DRŽAVE

Italijansko časopisje povdarja, da balkanske države ogrožajo samo zavezniki. "Popolo di Roma" dolži zaveznike, da spletkarijo z vsemi sredstvi. Članek pa končuje z naslednjimi besedami:

'Sedaj naj bi zgledi Poljske, Norveške in Danske zadostovali, da bi narodi ob pravem času odprli oči, ako nočejo biti potegnjeni v vojno."

Mladina v Ljubljani zahteva vrnitev slovenskih krajev . . .

"Dies snuje zaroto," pravijo komunisti

Ameriški kapitalisti in Diesov odbor so baje posodili mehiškemu generalu sto milijonov dolarjev, da bi mogel strmoglaviti mehiško vlado.

MEXICO CITY, Mehika, 25. aprila. — Nedavno je Diesov odbor, ki preiskuje v Združenih državah neameriške delavnosti, očital komunistom in nacijem, da snujejo v Mehiki revolucijo.

Mehiška komunistična stranka je včeraj odgovorila Diesu, in odgovor je izzval splošno presenečenje.

Komunisti so izdali manifest, v katerem pravijo, da je v Mehiki res v teku protirevolucijonarno gibanje, ki ga pa ne podpirajo nacijі ali mehiški komunisti, pač pa Diesov odbor, znani ameriški časnikar Hearst in ameriški kapitalisti.

Na velikem Hearstovem posestvu v državi Chihuahui, pravi manifest, so ogromne zaloge municije in delov za letala. Vse to blago je bilo vtihotapljeno iz Združenih držav. Komunisti zahtevajo, naj vlada takoj zapleni Hearstovo hacienda.

Komunistična stranka ima baje tudi dokaze, da so ponudili Diesov odbor in ameriški kapitalisti sto milijonov dolarjev generalu Almazanu, predsedniškemu kandidatu popularne opozicije. S tem denarjem naj bi Almazan strmoglavil mehiško vlado.

Manifest pravi dobesedno:

— Nazadnjaški lopovi v Zd.r državah in Mehiki snujejo s pomočjo ameriškega in mehiškega kapitalističnega časopisja zaroto proti Cardenasovi vladi. Na svojo stran skušajo dobiti razne protirevolucijonarne skupine, posebno pa generala Almazana, ki naj bi z orožjem nastopil proti sedanji vladi. Uničiti hočejo sadove naše revolucije, vzeti nam hočejo samostojnost ter spremeniti Mehiko v kolonijo ameriškega imperijalizma.

Mussolini se je hotel polastiti Dalmacije in tudi dela Slovenije

LONDON, Anglija, 27. apr. — Trdno stališče Anglije in Francije je odvrnilo Musolinija od njegovega sklepa, da bi se polastil nekaterih dalmatinskih otokov, da se prepriča, kaj bi v tem slučaju napravili zavezniki.

Mussolini se je slednjič na pritisk Nemčije odločil, da zasede nekatere jugoslovanske kraje. Kot pravi neko poročilo, je Hitler dva tedna nagovarjal Mussolinija, da bi Italija stopila v vojno na strani Nemčije.

Poročilo, ki so ga prejeli diplomatski krogi, pravi, da je Mussolini na Hitlerjev pritisk nameraval zasesti nekatere otoke ob dalmatinski obali ter tudi nekaj krajev v Sloveniji.

Proti temu pa je Turčija pripravljena pomagati Jugoslaviji in bi skozi Grško poslala na albansko mejo tri svoje divizije.

Mussolinijev tajnik za notranje zadeve Guido Buffarini - Guidi je v zbornici fašizma in korporacij rekel, da bo za Italijo zelo težavno ostati izven vojne, ker ima do zaveznikov še nekaj zahtev, katerim mora biti vstreženo.

Pri tem je najbrže mislil na pogodbo, ki je bila podpisana 26. aprila, 1915 med Anglijo, Francijo, Rusijo in Italijo in ki obljublja Italiji, da ji bodo urejene njene severne meje na škodo Avstro-Ogrske, da ji bo dana nadoblast nad Jadranom, da bo dobila Dodekaneške otoke, da bo nevtralizirana južna Dalmacija in da bo Italija vodila vnanjo politiko Albanije.

Butlegarji na delu

Oblastim se je posrečilo zajeti družbo, ki je oškodovala v desetih mesecih zvezno vlado in državne vlade za dva milijona dolarjev.

Zveznim agentom se je posrečilo zajeti družbo butlegerjev, ki so preplavili z nepostavnim žganjem pet držav: New York, Connecticut, New Jersey, Masachusetts in Pennsylvanijo. Aretirali so 110 oseb, ki so obdolženi, da so zvezno vlado in državne vlade v desetih mesecih oškodovale na davkih za dva milijona dolarjev. Proti njim imajo neovrgljive dokaze.

Zasledovanje je uspešno vodil William D. Dunnigan, pomožni supervisor alkoholne oblasti. Po njegovem zatrdilu je razpečala družba vsak mesec 40,000 galon 95 -odstotnega (190 proofs) alkohola ter je zamogla konkurirati z velikimi postavnimi distilerijami v deželi. Kot voditelja označujejo nekega Maura Manna iz Jersey City, ki je pod varščino $15,000. Alkohol so producirali na raznih samotnih zarentanih farmah ter ga razvažali v 87 karah in truckih. Alkohol so prodajali zdravnikom, lekarnarjem in raznim kemičnim družbam. Obtoženci bodo prihodnji četrtek privedeni pred zveznega sodnika Edwarda A. Congera.

Eksplozija v Angliji

la. — V tovarni Imperial Chemical Industries, Ltd., je zahtevala silna eksplozija pet človeških žrtev, dvajset delavcev je bilo nevarno ranjenih.

Anglija bo razpustila komunistično stranko

LONDON, Anglija, 25. apr. — "Daily Herald'", glasilo delavske stranke, poroča, da namerava vlada razpustiti komunistično stranko. Vladna preiskava je dognala, da je komunistična stranka zastopnica neke tuje velesile ter da je v najožjih in prijateljskih odnošajih s sovražniki Anglije.

— — —

Bivši detroitski župan pod obtožbo

DETROIT, Mich., 24. apr. — V tukajšnjem mestu so obtoženi izsiljevanja in zveze z nepostavnimi igralnicami: — John Roxborough, pomožni manažer boksarja Joe Louisa; bivši župan Richard Reading, 89 članov detroitskega policijskega departmenta in 46 drugih oseb.

Proti njim bo nastopil v vlogi prosekutorja Duncan C. McCrea.

— — —

Rusija se ne bo vmešala

LONDON, Anglija 25. aprila. — Včeraj so sporočili po radio iz Moskve: — Rusija bo vbodoče zasledovala svojo lastno politiko, pa če so Francozi in Angleži s tem zadovoljni ali ne. To je politika nevtralnosti in nevmešavanja.

Ribbentrop zagovarja vpad v Skandinavijo

BERLIN, Nemčija, 27. aprila. (POROČILO PO RADIO.) Nemški vnanji minister je sklical ves diplomatski zbor in je poslanikom pojasnil politični položaj ter jim povedal, zakaj so nemške armade vpadle na Dansko in Norveško.

Von Ribbentrop je rekel, da ima nemška vlada v svojih rokah dokaze, da so Angleži že v februarju skušali potegniti skandinavske države v vojno, da bi na ta način mogli uničiti Nemčijo.

Iz govora izčrpamo poglavitne točke von Ribbentropovega pojasnila:

Ker napad na zapadno fronto ni mogoč in ker se Poljska ni mogla vstavljati nemški vojaški sili, so zavezniki skušali najti nova sredstva za uničenje Nemčije.

Od začetka vojne sta Anglija in Francija skušali najti novo vojno pozorišče. Anglija po svoji stari navadi hoče varovati svojo kri ter je pričela obsežno kampanjo proti nevtralnim načelom.

To kampanjo je pričel Churchill 21. januarja, ko je pozival nevtralne države, da se pridružijo zaveznikom.

Chamberlain je 31. januarja pokaral nevtralce, češ, da so brezbrižni za vojno.

Vojni minister Stanley je 21. marca izjavil, da se Anglija ne zmeni za pravice nevtralcev.

5. aprila je angleška vlada izjavila, da Anglija ne bo pustila, da bi ji nevtralne države vezale roke.

10. aprila je vnanji minister lord Halifax pozval nevtralce, da naj zaveznikov ne prosijo za pomoč, kadar je prepozno.

V vojni med Rusijo in Finsko so zavezniki videli prvo priložnost za povečanje vojnega pozorišča. Tedaj so Angleži izjavili, da je vsak njihov korak odvisen od zadržanja skandinavskih držav.

12. marca je bilo odločno naznanjeno, da bodo zavezniki izkrcali vojaštvo na Norveškem, da pomagajo Finski.

11. marca zvečer je Churchill odletel v Pariz. da bi preprečil, da bi bila končana rusko-finska vojna.

V roke nemških vojakov na Norveškem je padlo mnogo listin, ki vse to prejasno kažejo.

Iz teh listin je razvidno, da je Anglija nameravala izkrcati svoje vojaštvo ob norveški obali in v Oslo.

Da so zavezniki hoteli iti mnogo dalje, kot pa samo pomagati Finski, je razvidno iz teh listin. Finska je bila samo pretveza. Resničnost zavezniških ciljev so izdale mnoge Churchillove izjave, ki jih je sicer podal pod veliko tajnostjo.

2. februarja je Churchill na časnikarski konferenci rekel, da švedska železna ruda ne sme več prihajati v Nemčijo. Tedaj je bil cilj Anglije potegniti Švedsko v vojno.

Jasno pa je, da se je Švedska strogo držala svoje nevtralnosti. In ob tem času je bila Norveška celo odločena stopiti v vojno na strani Nemčije. In norveška vojna mornarica je ta načrt popolnoma podpirala.

Delavske vesti:

LEWIS IN GARNER

WASHINGTON, D. C., 23. aprila. — John L. Lewis, načelnik CIO in predsednik zakonodajnega odbora svoje organizacije je z vso ostrostjo nastopil proti trem predlogam, čijih namen je okrniti postavo glede minimalnih plač in maksimalnega delovnega časa. — Predloge sta predložila demokrata Barden iz North Caroline in Ramspeck iz Georgije. Namen predloge je, izključiti iz območja postave predelovalce poljskih pridelkov. To so predvsem delavci v podjetjih, bavečih se s konserviranjem.

Pri tej priliki se je Lewis zopet obregnil ob podpredsednika Garnerja, ki bo skušal doseči na demokratski narodni konvenciji predsedniško nominacijo. Lewis pravi, da skušajo predloge uveljaviti "nazadnjaški Garnerjevi demokratje".

Garner je Lewisu že precej časa v želodcu. Ni dolgo tega, ko ga je imenoval "starega zagrizenca in nasprotnika organiziranega delavstva, ki si rad večkrat privošči par požirkov žganja.

Zakonodajni odsek Lewisove organizacije zahteva: večje vsote za WPA, da bo dobilo delo tri milijone delavcev; zdravniško podporo za delavce; odpravo delavske špijonaže po tovarnah; sprejem protilinčarske predloge; poraženje vseh delavstvu škodljivih predlog.

— — —

Razmere v majnah

JOPLIN, Mo., 25. aprila. — Delavska tajnica Miss Perkins je začela proučevati zdravstvene in delavske razmere v onih okrajih Missourija, Kansasa in Oklahome, kjer kopljejo cink in svinec.

Prepričati se hoče, če je resnično poročilo, da stanujejo majnerji v nezdravih stanovanjih in da je med njimi zelo razvita majnerska jetika (silicosis).

Včeraj je opazovala pri delu majnerje v rudniku St. Louis Smelting and Refining Co. v bližini Baxter Springs, Kan.

POSLEDICA DEŽJA IN VINA

VALHALLA, N. Y., 25. aprila. — Ves prejšnji teden je deževalo in tudi ta teden ni hotelo posijati solnce.

53 letni farmer Carmello Bariello se je oziral v oblake in zlovoljno mrmral. Ne more ne orati, ne sejati. Kaj bo s tem vremenom? Samo blato, kamorkoli se ozre.

— Vino bo pomagalo, — je odločil, šel v klet in si ga dobro privoščil. — Aha, — je zamrmrala žena, kar je bilo farmerju dovolj. Prijel jo je za vrat, pa se mu je izvila. Stekla je k sosedu, Barielo pa s sekiro za njo. Sosed je zaklenil vrata. Bariello je zapretil s sekiro in se vrnil domov. Najprej je zažgal hlev, nato kokošnjak, naposled pa še hišo. Dva konja sta zgorela v hlevu, v kokošnjaku pa dvesto kokoši.

Dospeli so ognjegasci, Bariello je pa začel streljati nanje. Ognjegasci so ga zvezali in ga postavili k plotu, odkoder je imel priliko gledati gašenje.

Bariello je obtožen poskušenega umora, požiga in prepovedane nošnje orožja. Zdaj sedi v celici in mrmra: — Prokleti dež! Prokleto vino!

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly $6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.—; za pol leta $3.—; za četrt leta $1.50. — Za New York za celo leto $7.—; za pol leta $3.50. Za inozemstvo za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

NAROČNIKI, ki so zaostali z naročnino za mesec februar in marec, so naprošeni, da blagovoljno poravnajo oz. po možnosti doplačajo k nadaljni naročnini. S tem, da imate naročnino vnaprej plačano, listu mnogo vstrežete, ker prihranki pri opominih so uporabljeni za izboljšanje lista.

VOJNA Z JAPONSKO?

Zadnji čas se večkrat pojavlja trditev, da se bodo morale Združene države vmešati v vojno, češ, da je to 'neizogibna" potreba. To idejo propagirajo predvsem tisti, ki niso posebno zadovoljni, če Združene države v miru žive.

Nedavno je pričal pred senatnim odborom za mornariške zadeve rearadmiral Taussig, bivši pomožni načelnik mornariških operacij.

Za izboljšanje in ojačenje ameriške mornarice je bilo nedavno dovoljenih 950 milijonov dolarjev. Ta ogromna vsota pa nekaterim ni dovolj velika. Očividno je med njimi tudi admiral Taussig, ki je rekel, da je mogoče Ameriki zaščititi svoje interese na Daljnem iztoku edinole, če se združi z Anglijo, Francijo in Holandsko.

Ko so državnega tajnika Hulla opozorili na Taussigova izvajanja, je dejal, da je admiral pojasnil svoje osebne nazore, dočim je ameriška vnanja politika splošno znana in ji gre predvsem za to, da ne sklepa z nobeno drugo državo kakšnih vojaških zvez.

Hullu se je pridružil tudi admiral H. R. Stark, načelnik vojaških operacij, ki je dejal, da Taussigova izvajanja niso uradna ter jim ni pripisovati n obene posebne važnosti.

— Zdi se mi, da nas bodo razvoji na Daljnem iztoku prej ali slej prisilili stopiti v vojno, — je rekel admiral Taussig. Za naše interese na Kitajskem se dosti premalo brigamo, dasi bi jih morali zaščititi z vsemi gospodarskimi in finančnimi sredstvi in v skrajnem slučaju tudi s silo.

— Če hočemo živeti v miru, moramo biti tako močni, da se nas bo Japonska bala. V to svrho moramo utrditi Guam in zgraditi močne baze na Filijinskem otočju. Naše brodovje mora biti v primeri z japonskim v razmerju 5:3.

— Japonskim državnikom ni verjeti, posebno tedaj ne, kadar govore o miru. Japonski program vključuje zavojevanje Združenih držav in naposled vsega sveta. Glede japonskih vojnih ciljev ne smemo biti brezbrižni. Japonci obožujejo orožje in se zanesejo nanj.

Svoja izvajanja je admiral Taussig strnil v naslednje točke:

1) Leta 1927 je japonski ministrski predsednik Tanako predložil japonskemu vladarju program za japonsko nadvlado sveta; v program je bila vključena tudi okupacija Filipinskega otočja;

2) Sedanja japonska politika napram Kitajski dokazuje, da se Japonska še vedno drži tega načrta.

3) Ker Združene države pod nobenim pogojem ne morejo dovoliti, da bi se Japonci polastili Filipinov, jim ne kaže drugega kot z oboroženo silo preprečiti zavzetje.

Vsledtega mora Amerika svoje brodovje znatno povečati, kajti nesmiselno bi bilo udeležiti se vojne brez zadostnih priprav in pripomočkov.

To so torej Tausigovi dokazi, ki pa kaj prida ne drže.

Trinajst let star načrt za japonsko nadvlado sveta je že brez pomena. V tem času si je Japonska privoščila takšen kos Kitajske, da ga ne more zlepa prebaviti. In naposled bi ameriški kongres utegnil priti do zaključka, da bi bilo znatno ceneje izgubiti Filipine kot pa tvegati vojno.

Če je pa ameriški kongres mnenja, da bo prej ali slej izbruhnila vojna med Japonsko in Združenih državami, bi ne storil napačno, če bi prepovedal izvoz ameriškega orožja in ameriškega vojnega materijala na Japonsko.

BIVŠI TRGOVSKI ATAŠEARETIRAN ZARADI TIHOTAPLJENJA VALUT.

Beograjska policija je aretirala bivšega trgovskega atašeja v Kairu, Gavra Teodorovića ker je osumljen, da je na debelo tihotapil valute. Pri preiskavi njegovega stanovanja so našli 5000 dolarjev, o katerih je Teodorović trdil, da jih je preskrbel za prejšnjega ravnatelja "Air France" Edvarda Zamboni ja. Zamboni pa je pri zaslišanju izjavil, da je Teodorovića samo prosil, naj mu preskrbi švicarske franke, ki bi jih rad poslal svoji oboleli materi v Švico. O dolarjih pa Zamboni ni hotel ničesar vedeti.

RAZGLEDNIK

KOLIKO IN KAJ JE IZGUBILA FINSKA Z VOJNO?

Predstavljajte si, če si morete, da bi zadela Združene države strašna katastrofa: da bi bilo 600,000 najboljših ameriških mož in mladeničev usmrčenih in dva milijona ranjenih; da bi bilo iznenada dvajset milijonov Amerikancev brez strehe.

Predstavljajte si, da bi morala dežela vsled te katastrofe skrbeti za 400,000 vdov in pol milijona sirot, da bi se moralo popolnoma izprazniti pet najbogatejših poljedelskih in industrijalnih ameriških držav in da bi po ostalih državah znašala škoda tisoč šeststo milijonov dolarjev.

To so fantastične številke, pa so natančne, ako pogledamo Finsko po vojni z Rusijo. Finska je namreč sorazmerno s svojo velikostjo in število prebivalstva morala toliko žrtvovati.

Združene države so izgubile v svetovni vojni le osemkrat več vojaštva kot ga je izgubila Finska v par mesečni vojni.

V bolje razumevanje naj navedemo nekaj podatkov finske vlade:

— Sovražnik nam je vzel desetino našega ozemlja, vsled česar je izgubilo domove 525,000 oseb. Ti nesrečniki so mogli rešiti le malenkosten del svoje imovine.

— Na finska mesta in vasi je padlo 64,000 bomb. Uničenih je bilo 122 velikih poslopij in 1460 manjših hiš. Nad 3000 domov je bilo resno poškodovanih.

— Vsled obstreljevanja iz zraka je izgubilo streho 50,000 oseb, na imetju povzročena škoda pa znaša dve milijardi finskih mark (40,000,000).

— Med padlimi je 12,000 izvežbanih delavcev. Na Finskem je osem do deset tisoč vojnih vdov in približno trideset tisoč sirot.

— Deset odstotkov finskega ozemlja je izgubljenega. To ozemlje ni bogato samo na poljih in gozdovih, pač je pa tudi visoko industrijalno razvito.

Finski narod se je popolnoma posvetil obnovi svoje domovine. Dosti žrtev bo še treba in neizmernih naporov, predno bo že vsaj deloma popravljena škoda vojne.

Finci hvaležni sprejmejo vsako moralno in materijalno pomoč, ki jo dobijo od zunaj in posvečajo vse sile svoji domovini.

Ministrski prersednik kanadske province Ontario, Hepburn, je skušal omogočiti stotisoč Fincem naselitev v Kanadi.

Finska vlada je ponudbo hvaležno odklonila ter dostavila, da bi smatrala za veleizdajo, če bi zapustil kakšen Finec domovino v tem težkem času.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

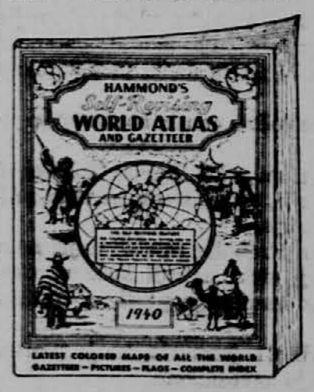

Velikost 9½ x 14¾ inčev

48 velikih strani;
32 barvanih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.

Najnovejši zemljevid kaže celi svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov

Pošljite svoto v znamkah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA

KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, Vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

VOJNIM PROSTOVOLJCEM KRALJEVINE JUGOSLAVIJE.

Vojnim prostovoljcem — kateri niso še uredili svojega dobrovoljskega statusa — daje se mogočnost, da to store sedaj, ako predložijo prošnje ministrstvu vojske in mornarice, Dobrovoljski odsek, Beograd, in to najdalje do 30. septembra 1940, v skladu s paragrafom 40. Uredbe o budgetskim dvanajstinam za mesec april, maj, junij in julij 1940, kateri se glasi:

"V zvezi čl. 2 zakona o dobrovoljcih dj. št. 26606 od 31. avgusta 1938, podaljšuje se za dobo od šest mesecev, rok za predložitev prošenj za priznanje dobrovoljskega svojstva računajoč od 1. aprila 1940.

"Pravico za predložitev prošnje v tem podaljšanju roka imajo samo oni prostovoljci, kateri niso do sedaj sploh predložili prošnje ministrstvu vojske in mornarice za dobrovoljski odsek. Nato imajo takisto pravico i one osebe, ki so predložili prošnjo po 20. septembru 1939 pa so jim bile prošnje prekasno oddane in radi tega odbite.

D. M. Stanojević,
generalni konzul.

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FONOGRAFSKE PLOŠČE. — Pišite za cenik.
J. MARSICH, INC.
468 W. 42 Street New York

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES ozioroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

SEJA JUGOSLOVANSKE ŠOLE

V nedeljo 12. maja 1940 bo v Hartley House, 413 West 4th St., ob 3. uri popoldne letna seja Jugoslovanske šole v New Yorku, na katero so vabljeni vsi starši šolskih otrok, prijatelji Jugoslovanske šole in zastopniki naših društev v New Yorku.

Na tej seji bo izbrana nova uprava in se bo razmotrivalo o reorganizaciji šole.

Šolo so ustanovili jugoslovanski rodoljubi v namenu, da se naša mladina poučuje v svojem materinem jeziku, da se ne odtuji svojim starišem po narodnosti.

Za vzdrževanje te šole pa je treba vsestranske pomoči, zato ste vabljeni vsi, ki razumete in vpoštevate cilj jugoslovanske šole, da se udeležite seje dne 12. maja.

Uprava Jugoslov. šole
v New Yorku.

NATANČNEJŠE ŠTEVILKE FINSKIH ŽRTEV V VOJSKI

Iz Londona poročajo: Finska armada 16. divizij, ki je štela 300.000 mož, je utrpela kakor poroča "Daily Telegraph" iz Helsinkov, v tri in pol meseca trajajočih bitkah napram Rusom, tele izgube:

Mrtvih 15,000; pogrešenih 1500, težko ranjenih je bilo 12,000; lažje ranjenih 28.000. Med 56.500 žrtvami je 2000 častnikov. To pomeni, da je bila petina finske armade ubita ali ranjena. Najhujše izgube so bile v poslednjih dveh mesecih, posebno še, ko so Rusi prodrli do Viborga in se zasidrali na oni strani zaliva To je bil tudi povod, da je finsko vrhovno poveljstvo pošiljalo sporočilo za sporočilom Britijevi delegaciji v Moskvo in je svetovalo, da naj se doseže mir za vsako ceno. V tistem hipu se je začela finska bramba rušiti. Izgube bi bili privedle do katastrofe, če bi bile trajale sovražnosti še dva ali tri tedne. Mannerheimova politika da je zamolčal finske izgube, se je izkazala kot neskončno dragocena, saj tedaj ni razen vodstva generalnega štaba nihče na Finskem vedel, kako je bil položaj armade obupen. Zatorej Mannerheim ni samo vodil vojske, ampak je rešil tudi mir.

BORBA Z BLEBETAČI V ANGLIJI.

Britanska vlada je sklenila izdelati tri filme, ki bi nazorno prikazovali veliko opasnost ki preti narodni obrambi od raznih ljudi, ki naravno uživajo kadar lahko raznašajo važne podrobnosti o tej ali oni stroki svoje zaposlitve.

Prvi film bo posvečen mornarjem in bo prikazoval naravnost, ki si jo pomorščaki sami nakopavajo, ako prezgovorno na desno in levo raznašajo podatke o svoji ladji in o bližnjem potovanju. Drugi film naslovom "Ne govorite" bo prikazoval škodo, ki jo lahko napravijo delavci municijskih tovarn narodni obrambi, ako po nepotrebnem in nehote izdajajo sovražniku važne tajnosti proizvodstva. Tretji pa bo imel naslov: "Nevarna pojasnila" ter bo nazorno naslikal nesrečo letalca, ki je svoji ženi in svojim najbližjim zaupal neke važne podrobnosti bližnjega poleta.

Vsi trije filmi se bodo predvajali v 2000 angleških kinematografih in vlada je prepričana, da bo ta nazorni nauk imel pričakovan uspeh. Ogledalo si jih bo vsaj kakih 20 milijonov ljudi, s čimer bo javnost dovolj poučena o silni nevarnosti neodgovornega blebetanja.

SPANJE PRED JEDJO ALI PO NJEJ.

Ljudje, ki opravljajo težje delo, nego so ga navajeni, na primer ženske v vojujočih se državah, ki delajo v vseh mogočih tovarnah, bi morali v opoldanskem odmoru malo počivati, da se osvežijo za popoldan. Še posebno važen je ta počitek, če imajo svoje poklicno delo za seboj, in se zvečer spravijo na delo v domu. V teh primerih si privoščijo glavni obed pogostoma šele po delu, kar ni nič slabega, če so si privoščili zadosten topel zajtrk. Toda potem bi se mogli pred glavnim obedom vsaj za deset minut vleči in počivati. Takšen počitek pred obedom je važnejši in ohranju je zdravje bolj nego cela ura spanja po njem.

ŽALOIGRA UBOGE ŽENE.

Deset dolgih let je žena kmeta Gjorgja Stojadinovića v vasi Jošanica, okraj Požarevca, prenašala nepopisno trpljenje ob strani svojega surovega, pijači udanega moža. Nazadnje je pa bilo potrpljenja mučene žene konec. Ko je prišel nedavno zjutraj mož spet pijan domov, in se je takoj vrgel na ženo, da bi jo pretepel, je žena pograbila sekiro in ž njo toliko časa udarjala, da se je mož zgrudil mrtev na tla. Nato se je žena sama javila orožnikom, katerim je dejala: "In če me za celo življenje zaprete v ječo — tako hudo mi ne bo, kakor mi je bilo deset let doma."

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar. — — —	$ 2.30
200 Dinar. — — —	$ 4.40
300 Dinar. — — —	$ 6.50
400 Dinar. — — —	$ 8.50
500 Dinar. — — —	$10.25
1000 Dinar. — — —	$20.—
2000 Dinar. — — —	$39.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki neredno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po CABLE ORDER, za kar je treba posebej plačati $1.—.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODDELEK : ::
216 West 18th Street, New York

Peter Zgaga

Iz Jugoslavije prihajajo precej razburljive vesti. Več uglednih članov bivših ministrstev je bilo aretiranih, par tisoč Nemcev, ki se jim je v Jugoslaviji dobro godilo, je bilo poslanih preko meje.

Ali pomeni to, da je imel Hitler tudi v Jugoslaviji razpredene svoje mreže, kot jih je bil razpredil na Norveškem, in da je bila jugoslovanska vlada v tem pogledu bolj bistroglada kot pa norveška?

Ali bo smatral Hitler izgon Nemcev za sovražno dejanje ter se poslužil te pretveze za razširjenje svojega vpliva na Balkanu?

Ali sta se Hitler in Mussolini že sporazumela glede razdelitve jugoslovanske države? Ali ima Jugoslavija od zavezникov zadostna jamstva, da lahko kljubuje Hitlerju?

Taka in slična vprašanja se pojavljajo, nanje je pa mogoče odgovoriti le z meglenimi ugibanji.

Eno je gotovo: Če je sklenil Hitler pobasati Jugoslovijo, jo bo pobasal, neoziraje se na močno jugoslovansko armado ter na angleške in francoske pretnje.

S tem seveda ni rečeno, da bodo naši kraji njegova trajna pridobitev, kakor tudi Poljska in Češka ne bosta trajno vključeni v Hitlerjev rajh, toda ves napredek mlade države bo potisnjen za par desetletij nazaj, kakorhitro stopi prvi nemški vojak na jugoslovanska tla.

Ali bi se oboroženi upor izplačal in obnesel? Primer Poljske nam kaže, da bi se ne.

Čehoslovaška armada je bila ena najboljših in najbolj moderno opremljenih armad v Evropi.

Ko je začutil Čeh nemški bajonet na svojih prsih, je bil pred težko odločitvijo: — Umreti ali živeti za domovino?

Bliskovito naglo je pametno prendaril: — Iz groba ni rešitve, iz robstva se bo pa že dobila kakšna pot.

In je sklenil živeti.

Nekateri ljudje so res srečni oziroma znajo. Vzemimo primer newyorškega policista G. A. Heidta, ki je te dni prosil, naj ga penzijonirajo.

Heidt je star 49 let ter je v policijski službi od leta 1916. Če bo šlo vse po sreči, bo dobil na leto $1,500 penzije.

Preiskava je dognala, da je imel na leto $2,810 plače. Od tega zaslužka se mu je posrečilo v osmih letih naložiti v banko triinosemdeset tisoč petsto dolarjev. Na 5. aveniji v New Yorku je imel stanovanje, za katero je plačal najmanj petsto dolarjev na mesec.

Kdo ve, s kakšnimi vitamini in hormoni je krmil in pital naložene dolarčke, da so se tako naglo plodili in množili?

Jakob Grimm, znameniti nemški germanist, je nekoč sina znanega, bogatega moža, podučeval v zgodovini. Dečko je sila počasi napredoval, ker je imel neverjetno slab spomin. To je opazil celo njegov oče, ki ni bil posebno izobražen. Nekega dne je Girmmu to nevoljno priznal in dostavil: "Omeniti moram sicer, da sem bil, kar se tiče zgodovine, tudi jaz grešno neumen. Upam pa, da se bo moj sin sčasoma bolje učil."

Grimm se je nasmehnil in velel: "Ne verjamem, kajti to ste si iz zgodovinskih ur gotovo zapomnili, da se po stari izkušnji zgodovina ponavlja."

Kratka Dnevna Zgodba

META KOREN:

BARČA

Zapovrstjo so jih klicali. Sosedov Tone je šel prvi, pred tednom je šel Urbanov, včeraj Lukov Matija, danes je dobil pozivnico še Barčin mož Martin. Tako bo odšel zadnji odrasli moški iz vasi, ki šteje komaj pet hiš, stisnjenih ob pobočje položnega hriba. Ne, eden bo ostal: sosedov hlapec, ki ga bog vedi zakaj, kličejo Jera. Pred leti se je stepel doli na vasi, pa ga je Matijažev med tepežem z nožem dregnil v stegno in mu prerezal kito. Od takrat šepa in kruljavih moških ne potrebujejo pri vojakih. .

Barča je jokala, kakor so jokale vse ženske, ki so jim pobrali može. Toda nič se ni dalo spremeniti. Cesar kliče, domovina kliče, ne moreš se izmuzniti. Martin je tolažil Barčo, pa mu je samemu bilo tesno.

"V nekaj tednih bom nazaj, boš videla. Ta čas pa pazi na dom. Liska bo drugi teden vrgla. Sem že govoril z Jero, da ti bo takrat v pomoč. No, no, — kar pomiri se. V nekaj tednih pridem. — Telička nikar ne prodajaj."

Veliko sta se to noč pomenila Barča in njen mož. O njivah, o gozdu za njimi in o njunih petih otrocih, najstarejšemu ni bilo še štirinajst let. Pomenila sta se o vsem in toliko kakor morda vsa leta ne, odkar sta se poročila. Barča se je počasi pomirila in potolažila, toda ko je Martin zjutraj navsezgodaj odhajal, in ga je spremljala do ceste v dolini, je spet vso pot jokala.

Martin se ni vrnil v nekaj tednih, kakor ji je pravil, pa tudi v nekaj mesecih ne, čeprav je v vsakem pismu sporočal, da bo kmalu vsega konec in da se vrne.

Barča je sprva veliko jokala, počasi pa se je privadila. Prav za prav niti ni bilo časa za razmišljanje in jok. Prišla je jesen in morala je spraviti domov otavo, skopati krompir, obrati jabolka in grozdje in ga spraviti v sode, posejati ozimino. — Tisoč opravkov — in vsi so čakali samo njo, samo njene roke, ki se le z največjo težavo zmogle vse in bi bilo komaj, da bi jih imela šestero. Res, Tone ji je pomagal, toda on in vsi ostali otroci so bili še prešibki za težko delo. Tone je opravil krave, molzel in kuhal, mlajši so lahko le pleli in obirali jabolka.

Težko je bilo Barči. Zjutraj je neštetokrat vstajala že ob treh, in delala zvečer dolgo v noč. Za počitek ni bilo časa. Kadar je zvečer legla, je komaj utegnila pomisliti na Martina, ki nekje na fronti strelja sovražnika domovine, mesto da bi ž njo oral in sejal. Oči so se ji od utrujenosti kar same zaprle in iz sna se je prebudila vedno neprespana in nespočita. Toda kaj! Delo je klicalo! Še tako je komaj ujela lep jesenski dan, da je zorala njivo poleg vinograda in posejala ozimino. Bila je nosna in tako ji je šlo delo še težje in počasneje od rok. Še bog, da je bila šele v šestem! Otrok se bo rodil še pred pomladjo, ko še ne bo dela na polju, utegnila bo roditi in se spočiti, zlasti še, če ne bo moža. Prav nič ni bilo kasno, da bo prišel.

In res ni prišel. Barča je rodila na pomlad Franico in hudo ji je bilo, ker je tokrat vndarl morala dati telička iz hleva. Vso zimo se je borila, da je ni prodala. Z izkupičkom od vina in jabolk ni mogla kriti vseh potreb. Seve, marsikaj pridelaš doma toda po sol, žveplenke, in petrolej moraš v trgovino.

Prišla je pomlad in Barča je zopet krepka in vzravnana hodila po njivah, orala, sejala, okopavala, tekala z njive domov, podojila Francko, pogledala v kuhinjo in hlev in spet tekla na njivo. Na večer pa se je ozirala izpred hiše doli v dolino, na cesto, po kateri bo prišel njen mož, na dopust, kakor ji je bil pisal. Dolgo ga je čakala, dokler ni nekega poletnega večera vendarle prišel za štirinajst dni.

Vsa pomlajena je hodila Barča ob možu po njivah in mu jih razkazovala. Krompir je lepo kazal, tudi sadovnjak in vinograd. Le pšenica je bila nekam slaba, klasje napol prazno. Tudi drugod naokoli ni bilo nič boljše. Barča je bila vesela, da se ji je vrnil mož, čeprav ji pri delu ni kaj prida pomagal. Zdelo se ji je, da se je dela na polju kar nekam odvadil. Posedal je pri sosedovih, s cigareto v ustih in bokalom vina pred sebo in jim pripovedoval o vojni. No, nič zato, naj se spočije. Samo da je tu in da se že kmalu konča ta prekleta vojna!

Na jesen, sredi najhujšega dela, je bila Barča spet sama in spet nosna. Nikoli se ni upirala blagoslovu, s katerim jo je bog tako radodarno obsipaval. Toda zdaj ji je bilo kar odveč. Težko delo, Francka še niti shodila ni, pa že spet. — Oh, no, sosedi je še huje, že v prvih štirnajstih dneh po odhodu ji je padel mož na fronti, pa se je zdaj spečala s tisto krevljo, z Jero. Bog pomagaj, težko je, če je ženska sama . . .

Jesen je bila žalostna. Žito je slabo rodilo, v vinogradih je zaradi dolgotrajnega deževja gnilo grozdje, edino krompir je dobro obrodil. Slaba bo čez zimo. Barča je razmišljala. S premrzlimi prsti je čistila na polju repo, ki so jo otroci pulili in znašali na kup.

"Do večera mora biti spravljena," je bodrila in se zaskrbljeno ozirala v nebo, ki so ga pregrezali sivi oblaki. "Snežilo bo."

"Bog z vami, mamica," se je za Barčinim hrbtom oglasil župnik iz vasi. "Lepo je obrodila repa, lepo. Bog ne pozablja sirot, bog je dober, mamica."

"Hvaljen Jezus, gospod župnik. Da, repa je obrodila, ali vse drugo . . ." Barča je vzdihnila in je v zadregi vrtela repo v roki. Ni vedela, ali naj gre in mu poljubi roko ali naj ostane kar na njivi. Molčala je, ni vedela, kaj bi rekla. Tudi gospod župnik je pomolčal, potem pa je dejal skoraj nekam veselo: "Veste, po bero sem prišel, mati, po bero."

Barča se je prestrašila.

"Saj še za nas ne bo dovolj. Slaba letina je bila, zima je dolga, otroci . . ."

"Že, že, mati. Pa tudi jaz moram živeti, tudi jaz. Bo že bog dal, mati, in vas blagoslovi," je hitel župnik in napravil velik križ čez njivo kot da jo blagoslovlja. Barča se je ozrla po otrocih, potem pa se je počasi obrnila.

"Pojdite z mano."

Molče sta hodila. Barča in župnik proti domu. V kašči mu je namerila žita, mu dala nekaj jajc in drugih reči.

"Takole," je rekla skoraj trdo.

"Pa maslo, mamica, maslo. Na maslo ste pozabili, mamica."

"Jezus!" Mesec dni in še več je spravljala maslo, da ga ponese v mesto, da dobi za sol in druge malenkosti. Tako je skoparila z mlekom, da je še Francka jedla samo prežganko. Zdaj pa — —

". . . . poštena krščanska družina ste, mamica."

Barča skoraj ni slišala, kaj ji je govoril župnik. Šla je v sobo, kjer je na omari hranila maslo in mu ga dala. Ko se je spet vrnila na njivo, je zlasala Matevžka, ki se je igral mesto da bi pulil repo. Sneg je že pričel naletavati.

Zima je bila res huda. Vsega je primanjkovalo. Kruha po štirnajst dni niso okusili, niti prahu sladkorja niso imeli, in če bi ne bilo kravice v hlevu, bi tudi mleka ne bilo. Spet so hodili s kurami ker ni bilo za petrolej. In še Francka je zbolela. Barča je morala prodati nekaj dreves iz gozda, če je lahko plačala zdravnika. Ko je bil mož doma, je pozimi vozaril bogatemu Polajnarju iz vasi hlode v mesto. Dalo se je nekako živeti, zdaj pa bo šlo vse po zlu. — Še prašiča sta morala iz hleva, da je lahko kupila semensko žito. Bog pomagaj, če bo šlo tako naprej!

Ko je žito poganjalo in je bil krompir že v zemlji, je Barča spet legla, da je rodila sedmega otroka. Štiri dni je ležala, peti dan je že morala vstati. Klicalo je delo. Mož je bil živ, toda pisaril je, da ne ve, kdaj se vrne. Tako je bila sama s svojo zemljo, ki jo je neprestano zahtevala vso samo zase in otroci, ki jih je bilo treba nasititi, ker so bili večno lačni. In Barča je delala, kakor črna živina. Komaj je zmogla vse delo, pa še vedno je bilo to ali ono nad njo. Zdaj je zbolela živina, Matevžek si je zvil roko, davke so zvišali — ti pa samo garaj in delaj, delaj! Sovražnik mora biti strt, domovina mora biti. — "Traga Frau, Vaterland kliče!"

Seve, še ga je imela od ranjke mame, ampak figo! Kaj jim ni dala moža? Kaj jim ne daje vsega? Ni dala in Tone, ta smrkavec je za gospodi iz mesta pokazal osle in ona mu je celo pozabila primazati klofuto.

(Nadaljevanje na 4. str.)

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIBLIŽNO $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Starostna zavarovalna plačila

Ako ste pod socialno-varnostnim zakonom vpravičeni do starostnih zavarovalnih plačil, boste dobivali mesečna plačila do smrti, ko postanete 65 let star ali kasneje, čim prenehate delati. Znesek, ki ga boste dobivali vsak mesec, bo enak odstotku vaše povprečne plače za vsak mesec, h kateremu odstotku se doda neki kredit za vsako leto zavarovanja; to je, za vsako koledarsko leto, v katerem ste bili plačani vsaj toliko, da ste dobili $200 ali več za delo, za katero zakon določa zavarovanje. Da izračunate, koliko pokojnine boste dobivali vsak mesec, je dvoje potrebno:

1. Najdite, koliko znaša vaša povprečna mesečna plača;

2. Vzemite odstotek te povprečne plače i n dodajte k istemu kreditu za leta zavarovanja.

Vaša povprečna mesečna plača.

Da najdete svojo povprečno mesečno plačo, seštejte vse plače, ki ste jih dobili za delo, ki je po zakonu zavarovano, in to od časa, ko je isti stopil v veljavo dne 1. januarja 1937, pa do začetka onega četrtletja, ko stopite v pokoj, bodisi v starosti 65 let ali pa kasneje. To skupno vsoto treba deliti skozi število mesecev v isti dobi.

Imamo pa dve izjemi k temu splošnemu pravilu. Ena se nanaša na delavce, ki so sedaj stari, druga pa na mlade ljudi, in to na sledeči način:

Ako ste bili 65 let stari pred letom 1937, ko je zakon stopil v veljavo, seštejte plače, ki ste jih dobili od 1. januarja 1939. Ako ste postali 65 let star nekdaj v letu 1937 ali 1938, seštejte plače, ki ste jih dobili od 1. januarja 1937 pa do svojega rojstnega dne, preskočite potem čas od svojega rojstnega dne do 1. januarja 1939 in od tedaj naprej zopet seštejte plače do začetka četrtletja, ko prenehate delati. (Temu je tako, ker začetni zakon ni vpošteval plače po starosti 65 let in ker sprememba v tej določbi sega nazaj le do 1. januarja 1939.)

Ako ste mlad delavec, ki je dosegel svoj 22. rojstni dan potem, ko je zakon stopil v veljavo 1. januarja 1937, seštejte vse svoje plače brez ozira na starost. Ko pa izračunate število mesecev v svrho delitve, izpustite vsako četrtletje, predno ste postali 22 let stari, v katerem je vaša plača bila manj kot $50, to je, na primer, ako ste začeli delati v starosti 16 let v delnočasni službi za $3 na teden oziroma ako ste sploh zaslužili manj kot $50 v kakem četrtletju, tedaj naj se ne prištevajo meseci v takih četrtletjih.

Koliko boste dobivali?

Da najdete, koliko bodo znašala vaša mesečna plačila, vzemite 40 odstotkov od prvih $50 svoje povprečne mesečne plače potem pa vzemite 10 odstotkov od naslednjih $200 (kar je čez $250 na mesec, ne prihaja v poštev), seštejte ti dve številki. Vzemite potem 1 odstotek od te skupne vsote za vsako leto, v katerem ste dobili $200 ali več za delo, ki je po zakonu zavarovano, in dodajte tudi to. Skupna vsota vsega tega je vaše mesečno zavarovalno plačilo.

Na primer recimo, da ste za dobo 10 let dobivali povprečne $50 na mesec. Vzemite 40 odstotkov od $50 in dobite $20. Dodajte po 1 odstotek od tega zneska za vsako leto izmed teh 10 let in dobite $22, kar je ono, kar boste dobivali na mesec.

Ako mesto $50 ste povprečno dobivali $100 na mesec, se vaše mesečno plačilo izračuna takole:

40% od prvih $50	$20.00
10% od ostalih $50	5.$$
10% od $25 za 10 let ..	2.50
Skupaj	..$27.00

Poleg tega imamo plačila za vašo družino, ki so odvisna od zneska, ki ga sami dobivate. Vaše mesečno starostno zavarovalno plačilo ne more biti nikdar manj kot $10 na mesec. Z drugimi besedami, ako bi po računu manj prišlo, se znesek dvigne na $10.

RIBE, KI UTONEJO.

Vsem ribam ne zadostuje dihanje skozi škrge. Posebne življenske okoliščine zahtevajo v mnogih primerih dodatno dihanje s posebnimi organi. Tako more jegulja, ki potuje ponoči često po kopnem, opravljati takšna potovanja le na ta način, da prevzame njena spolzka koža 80 odstotkov vsega dihanja.

V izsušenih stranskih rokavih Donava so našli v blatu, ki je bilo tako trdo, da je voz lahko peljal čezenj neke ribe, ki lahko celo cele tedne žive v tem trdem "elementu." To sposobnost so si pridobile s tem, da jim pri dihanju poleg škrg pomaga tudi — črevesje. Podobne življenske navade imajo neke azijske ribe, ki si s posebnim "labirintnim organom" pridobivajo dodatni dihalni zrak iz ozračja. Nekatere teh rib se celo zaduše in v vodi dobesedno utonejo, če jim dovod zraka iz ozračja zapreš.

Posebno nenavaden primer rib, ki dihajo na zraku, so pljučarke, ki jih živi nekoliko vrst v Južni Ameriki, Afriki in Avstraliji. Suho letno dobo prebijajo v blatnih luknjah in dihajo tedaj s pljuči. Škrge stopijo v delo šele tedaj, ko prinese deževna doba tem ribam možnost življenja v vodi.

MENIH STRELJAL NA MENIHE.

Ko so bili menihi iz kapucinskega samostana Tagliava pri Palermu v Italiji zbrani pri jutranji molitvi, je neki nenadno zblazneli menih potegnil izpod kute lovsko dvocevko in je začel nanje streljati. Blaznež je potem pobegnil v bližnji gozd, kjer so ga obvladali. Eden izmed menihov je obležal takoj mrtev, dva sta umrla na poti v bolnišnico, trije so težko ranjeni, več je pa lažje ranjenih.

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavil dr. F. J. Kern. Vezano **Cena $2.00**

BODOČI DRŽAVLJANI naj naroče knjižico — **"How to become a citizen of the United States".**
V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence **Cena 35c.**

DENAR. Spisal dr. Karl Englis. 236 strani
Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacni spis o denarju.
Cena .50c

DOMAČI ZDRAVNIK. Spisal Sebastijan Kneipp. 240 strani.
Cena $1.25

DOMAČE ŽIVALI. — Spisal Damir Feigel. — 72 strani.
Cena .50c

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez **Cena $1.50**
Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

GOVEDOREJA. Spisal R. Jegvart. 143 strani. S slikami
Cena $1.—

KOKOŠJEREJA. Sestavil Valentin Razinger. 62 strani. Broš.
Cena .50c

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urbani.) Vez.
Cena .75c

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani Cena 50c.

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani
Cena 30c.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. S slikami 168 strani.
Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh.
Cena .50c

NAJVEČJI SPISOVNIK. — 156 strani.
Cena .50c

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Fran Erjavec, 224 strani. Broš.
Cena .25c

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez...
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolivarstvo.
Cena $1.—

ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 123 strani. Cena mehko vez
Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih.
Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str...
Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno.
Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE
Spisal dr. F. Veber. 341 strani.
Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtami sodobne filozofije.
Cena .50c

SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVENSKI SLOVAR. 148 strani. **Cena 90c.**

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavil Dr. F. Bradac. — 625 strani.
Cena $1.25

UČBENIK ANGLEŠKEGA JEZIKA. 295 strani.
Cena $1.—

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani.
Cena $1.—

VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavil H. Podkrajšek. — 437 strani.
Cena $1.—

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani.
Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretnosti; burke in šaljivi poskusi; vedeževalna tabela; punktiranje; zastavice.
Cena $1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani.
Cena .25c

Kuharske KNJIGE

LJUDSKA KUHARICA
Nejnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. **Cena 50c.**

KUHARICA
965 navodil, 255 strani. **Cena: broš. $1.25, vez. $1.50**

SLOVENSKA KUHARICA
Najpopolnejša izdaja, 728 strani.
$5.00

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18th STREET NEW YORK

Planinski Kralj

Spisal L. GANGHOFER.

Za Glas Naroda priredil X. X.

38

Kako jih odpreti? Obupno se ozira okrog. Nikjer nobenega orodja, nobenega droga. V bližini opazi debelo čolo za cepljenje drv. Zgrabi jo, jo dvigne ter jo z nečloveško močjo vrže v žareča vrata. V vratih se napravi velika odprtina, skozi katero pridivja pes, se otrese isker in plane tuleč v goščavo. Par sunkov s krepkima rokama, nadaljne deske odlete. Dvakrat ga vrže gost dim nazaj, ko skuša v notranjost. Šele v tretje se mu posreči.

Noga se mu zadene ob človeško telo. Sklone se, ga dvigne, pritisne na prsi in odnese na prosto. Hropeč ga pogleda in spozna bledi obraz.

"On!"

Njegov pogled se ustavi na belem čelu, preko katerega se vije temna brazgotina.

"Jakob! Jezus Marija, Jakob!"

Breme spusti na mah ter se obrne k goreči koči. Že je na pragu, ko se ogrodje zamaje in ogorelo tramovje se zruši v kup kadečih se razvalin.

"Tukaj ni mogoče več pomagati," vzdihne in se pokriža. Prestraši se, plane k onemu, mu položi roko na levo stran in začuti narahlo utripanje srca.

Nezavestnega naloži na ramo in izgine ž njim v grmovju. Svetlobe baklje, pomikajoče se skozi gozd ni opazil in ni slišal dekliškega kričanja.

"Sem, Dorče, sem!"

"Da, Cenca, tukaj sem," se glasi fantov odgovor. "Kaj pa je? Ko sem slišal v spanju tebe kričati, se mi je zdelo, da sanjam. Kaj je?"

"Nekaj se je moralo zgoditi. Pred dobro uro sem se zbudila, pa se mi je zdelo, da slišim korake pred kočo."

Da je poznala Jakobov korak in da je dobila šopek planink na oknu, je previdno zamolčala.

"Po tistem nisem mogla več zaspati. Naenkrat je počilo. Takoj se mi je zdelo, da nekaj ni v redu. Z lovcem kamreč. Sicer me ne briga, toda človek je človek. Nič več nisem mogla zaspati . . ."

Cenca krikne. Nekaj ji je planilo mimo nog. 'Kaj je?' zamrmra in posveti z bakljo.

"Jakobov pes," krikne Dorče in pokaže žival, ki voha navkreber po sledi.

"Sveta Devica!" zakriči Cenca. "Jakobu se je nekaj zgodilo!"

Prične teči, da jo Dorče s težavo dohaja. Naenkrat obstane kot okamenela, pridržuje sapo in opreza v gozd.

"Dorče, slišiš?" hripavo zašepeče. "Ali ne slišiš? Tu spodaj!"

Nočno tišino pretrese zateglo tuljenje psa, ki je našel svojega gospodarja. Še predno je mogel Dorče zbrati misli, je Cenca izginila med grmovjem. Z dvignjeno bakljo ji je sledil. Pred seboj je slišal pokanje vej, toda dekleta ni mogel dohiteti.

Tuljenje psa prihaja čedalje bližje. Pretresljiv krik v temno noč. Težko sopeč pritava Dorče na mesto nesreče ter opazi lovca ležečega na zemlji. Cenca se je bila vrgla preko njega, pes mu je lizal konce prstov.

"Cenca," zajecelja Dorče.

Cenca plane kričeč kvišku.

"Le poglej! Ustrelili so mi mojega fanta!"

Spet se je vrgla k lovcu, dvignila njegovo glavo v svoje naročje in tarnala:

"Jezus Marija! Oči ima odprte. Govoril bi rad, pa ne more! In nasmehnil se mi je, Jakob, ti moj predragi, ti moj preljubi! Nikar ne zapri oči!"

Za hip ji je zastala beseda. Z roko si je obrisala oči, nakar je zopet privrelo iz nje:

"Ja, jaz pa sem, ja! Tuliti znam, nič drugega! Pomagati bi bilo treba, jaz pa tulim. Sem, Dorče! Zasadi bakljo v tla! Takoj! Sem stopi!"

"Da, da," je mrmral fant in ukazal, kot mu je bilo naročeno. "Cenca," je prisluhnil. "Zdi se mi da so ljudje."

"Ljudje? Sam Bog jih je poslal, če so res"

"Res, ljudje. Sem, sem!" je zakričala v gozd.

"'Ho, Hoooo!" se je oglasilo z več strani Temne postave so se pojavile med drevjem. Bili so drvarji, ki so slišali strel in opazili blesk ognja.

Vsak je svetoval kot je vedel in znal, slednjič so jim je pa zazdelo najbolj pametno, odnesti lovca v grad.

"Ne bo nič," je ugovarjala Cenca. "Dve debeli uri sta do vasi. Kaj norite ljudje božji? Predno bi ga spravili v grad, bi bilo že zdavnaj po njem. V mojo kočo ga odnesimo. Sem, Dorče! Ti boš držal glavo mojemu fantu. Ti, Peter, skoči naprej v kočo te pristavi vodo in mleko. Ti, kaj je ključ od moje skrinje. Najlepšo mojo srajco vzemi iz nje in jo razreži za obveze. Ti, Jože, posekaj par močnih vej za nosilnico. Jaz bom pa vej naklestila."

Še enkrat je pogledala lovca, položila njegovo glavo v Dorčetovo naročje, planila k jelki in začela trgati veje, da je bilo slišati daleč naokrog pokanje in da so ji krvavele roke. Njena pridnost je tudi moške podžigala. Kot bi trenil, je bila pripravljena nosilnica in pokrita z vejami. Nanjo so položili ranjenca. Dvignili so ga — Cenca in trije moški. Dorče je svetil žalostnemu sprevodu, ki se je začel pomikati proti pastirski koči.

12. POGLAVJE.

Na ležišču, kjer je sanjala prejšnjo noč Evica čudovite sanje, je ležal Leopold. Mokri lasje so se mu oprijemali sence čela. Njegova razkrita prsa, ki so se pričela enakomerno dvigati, so bila mokra in rdečkasta.

Rešitelj je vrgel vstran mokre obkladke, stopil k skalni razpoki ter vzel iz nje zmečkan list papirja. Položil ga je poleg ležišča na stol, na katerem je bil zlat medaljon na srebrni verižici. Nato je neslišno izginil iz votline.

Leopold se je zgrabil z rokama za prsi in odprl oči. Prvo, kar je opazil, je bila plapolajoča baklja na steni.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

IRSKI TERORIST NA DELU

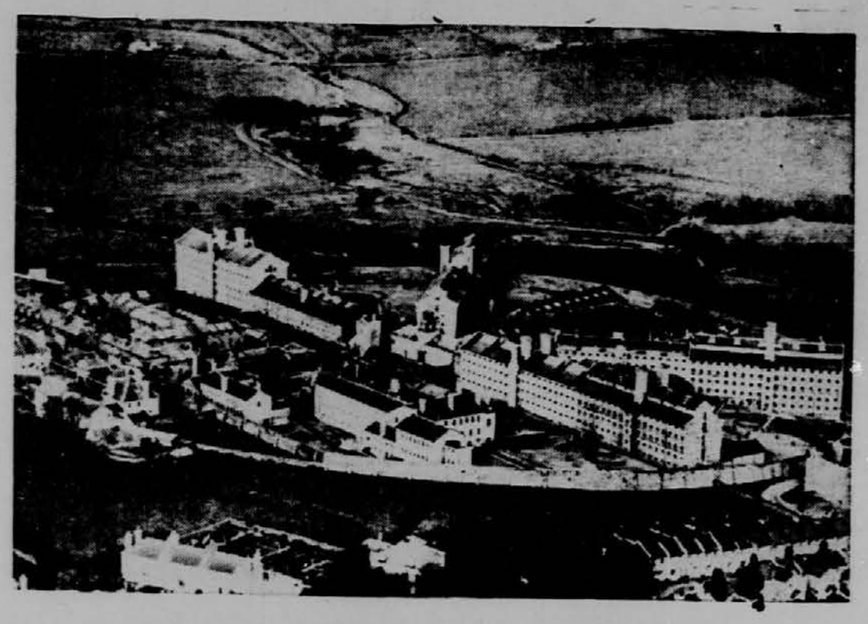

Kaznilnica Dartmoor, med Exeterjem in Plymouthom v Angliji, kjer so nedavno irski teroristi skušali vprizoriti upor, ki pa je bil kmalu zadušen.

BARČA

(Nadaljevanje s 3. strani.)

No, jesen je bila lepa in rodovitna, da malo takih. Vsega je bilo dovolj. Žito je komaj spravila v kaščo, krompirja je bila polna klet, za vino je zmanjkalo posode. In vse je šlo dobro v denar. Sosedje še domov niso utegnili spraviti s polja pa so že veliko svojih pridelkov prodali. Barča pa je počakala. V teh letih, kar je sama gospodarila, se je marsikaj naučila. Vedela je, da so pridelki pomladi dražji kakor jeseni, zato je počakala. Prodala je samo jabolka, ki ni imela kam ž njimi. S prekupčevalci ni nič, preveč denarja se oprime njihovih prstov. Prav tako je napravila na pomlad z žitom in krompirjem. Njeni računi so bili pravilni: prodala je boljše ko bi bila na jesen. Smejala se je in mislila na sosedo, ki se je spečala z Jero in zdaj namerava prodati vse in se preseliti. Barča je napela vse sile in sosedin vinograd in njiva je bila njena. Mož bo gledal, Mož bo gledal, ko se vrne! Ni slabo gospodarila Barča, o ne. Ko je zorelo žito, je mož pisal, da se vrne, zdaj za zmiraj. Dan za dnem ga je čakala, dokler se neke noči res ni vrnil. Bil je bled in shujšan, in šele, ko mu je podajala roko, je opazila, da je brez levice. Nič ni rekla, ko so se njegove oči vprašujoče in plašno ozrle vanjo. Kaj naj bi tudi rekla? Pogledala je na svoji krepki ožgani, žuljavi roki, in stisnila zobe. Zjutraj ga je navsezgodaj peljala na polje. Molčala je o novem vinogradu in njivi rada bi ga razvedrila, mu napravila veselja. Ko sta prišla do meje, mu je rekla:

"Veš, ko te ni bilo, sem kupila tole. Zdaj je naše."

"Naše?" se je zasmejal Martin. Potem pa je sedel in glasno zajokal. Iz zidanice sta se vračala Barča in Martin mirna, vedra, na Barčinem čelu pa je bila zarezana nova, globoka guba.

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner

228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 W. 18 St., New York

Razne vesti.

STO KOKOŠI ZA ENO JUHO.

O Kitajcih trdijo pogostoma, da so vsejedci. To ni popolnoma res. Na sir se Kitajec na primer še vedno ni mogel privaditi. Priznati pa je treba, da prinaša kitajska kuhinja preobilico drugod popolnoma neznanih jedi.

V letih pomanjkanja število psov na Kitajskem izredno pade, ker jih tam jedo isto tako kakor mačke, miši in podobne živali. A medtem ko so reveži zadovoljni z vsakim psom, se bogatin spravi le na psa, ki pripada neki prav posebni vrsti in tudi le tedaj, če so ga določen čas na poseben način krmili. Posebni sladkokusci jedo le pse, ki jih krmijo v njihovih hišah pod njihovim nadzorstvom.

Enako s podganmi in mišmi. Revež se zadovolji z vsako teh živali, bogatin je samo bele miši, ki jih krmijo po strogih predpisih. Razen tega mora biti vse skuhano. Kitajec je samo novorojene miši surove, ki sicer jih pomaka v med. Ena izmed najbolj priljubljenih jedi kitajske kuhinje je "juha stotih kokoši" Po zapletenem postopku, ki se ga loti pač le kitajski kuhar, dušijo večje število kokoši — po pravilu bi jih moralo biti sto — več ur, dokler se ne sprostijo vse snovi, ki dajejo dobro juho. Potem zmanjšajo količino tekočine na količino, ki zadostuje za pet oseb, in vržejo vanjo obglavljenega modrasa, katerega meso se po kratkem kuhanju popolnoma razkroji. Vse skupaj umaknejo potem z ognja in počakajo, da se shladi. Servirajo izredno tečno želico, ki iz tega nastane.

Poseben pomen imajo za kitajske sladokusce opičji možgani, druge jedi, ki jih tam zelo cenijo, pa so tace tibetskega medveda, plavuti morskih volkov, prastara jajca in govnjači . . .

ZDRAVNIK IN LJUBOSUMNA ŽENA.

Dr. Olaf G. je imel v Oslu obsežno prakso. Najmičnejše in najbogatejše mestne dame so prihajale k njemu, to pa njegovi ženi ni bilo povšeči. Bila je že po naravi preveč ljubosumna, da bi mogla mirno prenašati, kako moledujejo nežni ženski glasovi njenega moža podnevi in ponoči za pomoč in uteho. A kakor se je tudi trudila, da bi pri tej stvari na moževi strani našla kaj nepoklicnega, nje trud je bil zaman. Zavoljo tega njena ljubosumnost ni bila nič manjša. V njenem znamenju si je izmišljala najbolj čudne zasledovalne poteze.

Najprvo je ljubosumna žena posedala po cele ure v vedno prenapolnjeni čakalnici svojega moža in prisluškovala vsem pogovorom. Bila je tako preoblečena in zastrta, da je mož ni spoznal. Neki dan se je v dogovoru s pomočnico svojega moža skrila celo za špansko steno v njegovi sobi sami. Čeprav tudi to oprezanje ni potrdilo njenega glodajočega sumničenja, ji je pogled na številne nezakrite ženske mike še bolj podprl odločitev, da bo tej vrsti zdravniške prakse napravila konec.

Naslednjega dne se je postavila na prežo pred hišo, v kateri je nje mož ordiniral. Ustavila je vsako pacientko, ki jo je po videzu poznala in jo takole nagovorila: "Sem žena dr. G. Vest me sili, da vam nekaj razodenem. Moj mož je na možganih resno bolan. Na zunaj mu sicer ni videti, toda bolezen se je v zadnjem času poslabšala. Pred letom dni je neko pacientko skoraj zadavil. Nimam nobenega miru več, kajti razni znaki mi kažejo, da se utegnejo slični napadi v najbližjem času spet ponoviti."

Samo ob sebi umevno, da je obhajala pacientke zona, da so se lepo zahvalile in da niso več prihajale k dr. G. Njegova čakalnica se je izpraznila tako hitro, kakor je bila nekoč prišla v modo. Zdravnik si tega ni znal razlagati.

Nekega dne pa je srečal eno izmed svojih bivših pacientk in ta mu je dejala sočutno: "Čim vam bo bolje, se vrnem k vam, gospod doktor." Takšne stvari so se ponovile še nekolikokrat in vsak dan so prihajala pisma z željami, naj bi priljubljeni gospod doktor čim prej ozdravil. Končno si dr. G. ni vedel drugega sveta, nego da je odšel naravnost h grofici P., eni svojih najbolj zvestih pacientk, in jo vprašal, kaj se je bilo zgodilo. Popolnoma zlomljen je prišel domov — niti od daleč ni bil slutil, kako bolno ljubosumna je njegova žena. Vložil je tožbo za ločitev zakona. Nje izid je jasen. A obenem je jasno, da bo postal spet najbolj priljubljeni zdravnik ženskega sveta v norveški prestolnici.

ZVONOVI ZA TOPOVE.

V Nemčiji se ponavljajo dogodki iz svetovne vojne. Vse zvonove snemajo iz cerkvenih stolpov in jih prelivajo v topove. To odredbo je izdal maršal Goering kratko pred velikonočnimi prazniki in v njej pravi, da je treba pripraviti potrebno materialno rezervo za dolgo vojno.

Zvonovi so z majhnimi izjemami last cerkva, država pa prevzema za sedaj samo stroške za snemanje in odvoz. Obljubila je, da bo po vojni dala za zvonove samo primerno odškodnino. Odredba govori tudi o nadomestni kovini za nove zvonove, vendar iz nje ni jasno, da-li dobe cerkve ta nadomestek že sedaj, ali šele po vojni. Zvonovi sestoje večinoma iz 75 do 80 odstotkov bakra, ter 20 do 25 odstotkov cina. To zlitino je lahko stopiti ter jo spremeniti z dodatkom bakra v trdi bronzi je primeren za izdelavo topovskih cevi.

Toda država namerava zapleniti tudi bakrene dele cerkvenih in zasebnih poslopij, predvsem bakrene strehe stolpov in kupol. Ta bakreni material je treba nemudoma prijaviti, a država bo potem od časa do časa odločila, kdaj ga bo treba izročiti. Prav tako bo od primera do primera odločila glede nadomestnega materiala in denarne odškodnine. Nemški tisk o Goeringovi odredbi molči kakor riba.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, igre, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi importirane iz starega kraja . . .

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCA
v bel celluloid vez. 1.20

RAJSKI GLASOVI
v celluloid vez. (štv. 614)..1.50

KRISTUS KRALJUJ
(preko tisoč strani)
sestavil dr. Ivan Vrečar..1.75

VEČNO ŽIVLJENJE
(640 strani)
sestavil Gregorij Dečjak..1.25

SVETA URA (štv. 408)
416 strani; velike črke 1.50

SVETO PISMO ..... $3.—

KATOLIŠKI KATEKIZEM .... .50

Angleški molitveniki:
(ZA MLADINO)

Key of Heaven
fino vezano ..... .35
v usnje vezano ..... .75

CATHOLIC POCKET MANUAL
v fino usnje vezano.....1.—

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

GLAS NARODA pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane $7. — V Italijo lista ne pošiljamo

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane — $1.

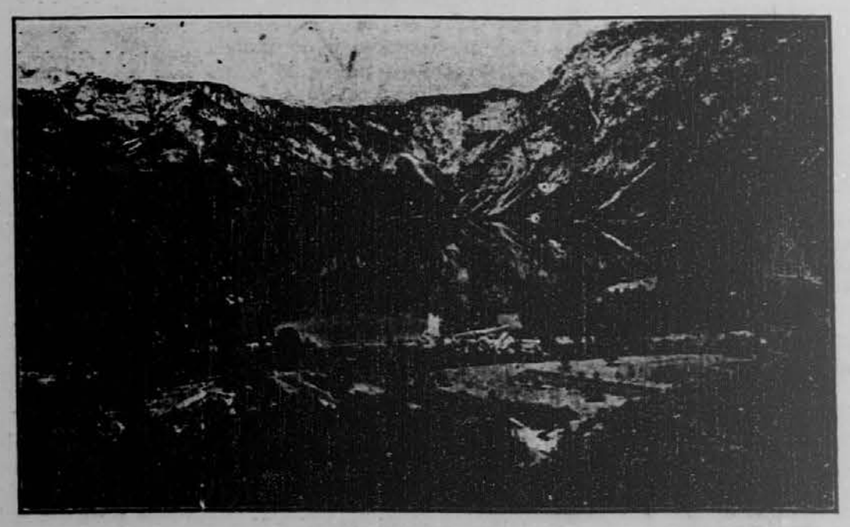

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK